

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3361/2021. (VII. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.X.10.077/2020/4. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Dr. Kincses István Ügyvédi Iroda által képviselt indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Kúria Mfv.X.10.077/2020/4. számú ítéletével szemben terjesztette elő, kiterjesztve azt az előzményi ítéletekre: a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.020/2020/6., valamint a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.53/2019/20. számú ítéleteire. Kérte az ítéletek megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására az alkotmányjogi panaszt kiegészítette. A panasz tartalma szerint az ítélet sérti az Alaptörvény C) cikkét, XIII. cikkét (tulajdonhoz való jog), XXIV. cikk (1) bekezdését (tisztességes hatósági eljáráshoz való jog), a XV. cikk (1)–(2) bekezdését (törvény előtti egyenlőség elve), XX. cikkét (egészséghez való jog), XXIV. cikkét (tisztességes hatósági eljáráshoz való jog) és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot.
- [3] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó előadta, hogy a Magyar Állam (a Magyar Államkincstár) felperes az általa folyósított jövedelempótló kártérítési járadék összegének lecsökkentése érdekében pert indított vele szemben, mely kereset alapján kereset szerinti ítéletet hozott a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.53/2019/20. szám alatt, és a fellebbezése alapján a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.020/2020/6. szám alatt, majd kérelmére, felülvizsgálati eljárásban a Kúria Mfv.X.10.077/2020/4 szám alatt.
- [4] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a Gyulai Munkaügyi Bíróság 1.M.88/1986/16. számú ítéletével az alperes indítványozó javára megállapított, majd a Szolnoki Munkaügyi Bíróság 3.M.328/1997/67. számú ítéletével, a 2000. január 1-jét követő időszakra járó, az alperes indítványozó javára megállapított jövedelempótló kártérítési járadék havi 144 622 forintos összegét a 2016. szeptember 1-től december 31-ig tartó időszakra havi 154 905 forintra, a 2017. január 1-től december 31-ig tartó időszakra havi 157 375 forintra, a 2018. január 1-től december 31-ig tartó időszakra havi 163 307 forintra, a 2019. január 1-jétől kezdődő időszakra és a jövőre nézve folyamatosan havi 167 709 forintra megváltoztatta, azzal, hogy a megváltoztatott – öregségi nyugdíj kieső összegét mint kieső jövedelmet pótló – jövedelempótló kártérítési járadék-összegek megfizetésére – a 2019. október 31-től kezdődő időszak vonatkozásában a jövőre nézve havonta előre esedékesen a Magyar Államkincstár köteles. A törvényszék az ítéletet – az esedékes járandóság megfizetésének határnapját meghatározva – helybenhagyta, a Kúria a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.
- [5] 1.2. Az alkotmányjogi panasz – a bírósági eljárásra okot adó tényállás, az ügy előzményei, az egyes megelőző más bírósági döntések, továbbá az alperes indítványozó helyzete, állapota, az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás és az alkotmányjogi panaszban kifogásolt bírói döntések, valamint az alapul szolgáló egyes jogszabályok részletes ismertetése és kritikája mellett – számos alaptörvényi rendelkezés megsértését állította [C) cikk, I. cikk, XIII. cikk, XV. cikk, XX. cikk, XXIV. cikk, XXVIII. cikk, kiegészített indítvány 6. és 7. oldala]. Utal az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIX. cikkére, XII. cikkére, II. cikkére, V. cikkére, M) cikkére R) cikkére is.
- [6] Az indítvány tartalma szerint „a Magyar Állam felperes kezelő szervén – végrehajtó hatalom egyik eleme – keresztül bírósági határozat nélkül 2006-ban egyszer már csökkentette önhatalmúlag, minden jogszabályi felhatalmazás nélkül” az indítványozó részére fizetett járadék összeget. „A végrehajtó hatalmi ág az Alaptörvény C) cikke szerint ilyen módon nem avatkozhatott volna bele az elkülönült bíróság, mint önálló hatalmi ág által

saját hatáskörükben hozott döntésébe, kiváltképpen úgy nem, hogy annak határozatát önkényesen módosítsa.” A panasz szerint „[e]nnek a tulajdonelvonásnak semmilyen jogalapja nem volt, egy jogerős bírósági ítéletben megállapított járadékösszeget csökkentett a Magyar Állam, anélkül, hogy a korábbi jogerős ítélet kötőereje felbontásra került volna. [...] Az által, hogy a Magyar Állam által átvállalt biztosítási kártérítésből eredő teljesítési kötelezettséget a jogalkotó azonos módon rendelte kezelni a nyugdíjakkal és hasonló járadékokkal, ebből az következik, hogy a jogalkotó kivette az ilyen jellegű ellátásokat az egyedi elbírálás hatálya alól és jóhiszeműen megszerzett joggá tette az éves emelésekkel megszerzett többlet jövedelmeket. [...] Ilyen előzmények után került sor most már bíróság közbeiktatása mellett a korábban egyoldalú döntéssel lecsökkentett, majd ezen csökkentett összegnek, a törvényhozó hatalom által éves emeléssel növelt” baleseti járadék ismételt csökkentésére, ismételten vagyont vontak el az indítványozótól, második alkalommal.

- [7] Az indítvány azzal is érvelt a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog sérelme állítása körében, hogy „[ö]nálló alapjogi sérelem keletkezett az által, hogy *res iudicata* elvébe ütköző, korábban jogerős ítéletben megállapított járadékot csökkentettek a vitatott bírósági ítéletek. [...] A panasszal vitatott eljárás során egy teljesen más munkakörbe tartozó átlagjövedelmét vették alapul a járadékösszeg csökkentésének elszámolási alapjaként. Ez a technika ismételten a végrehajtó hatalom olyan módszere, amely jóhiszeműen megszerzett jövedelem megvonását eredményezte.” Utalt arra, hogy az indítványozó nem minden védekezésével foglalkozott a bíróság, ami „az állam túlhatalmának fennállását igazolja, mivel a törvény előtti egyenlőség elvének sérelme nélkül nem lehetett volna magyarázat nélkül hagyni a nyugdíjkorhatár betöltésének előre nem látható jellegének állítását, hiszen a korabeli jogszabályok kétség nélkül tartalmazták mind a rendes öregségi nyugdíjkorhatár fogalmát, mind annak betöltésének pontos időpontját”.
- [8] A testi és lelki egészséghez való jog sérelme körében az indítványozó azzal érvelt, hogy hosszas bírósági eljárás eredményeképpen állapították meg részére 2000-ben a baleseti járadékot, ez az összeg és a rokkantsági ellátása együttes összege szolgált arra, hogy a megmaradt egészségi állapota figyelembe vétele mellett az állapota fenntartását tudja biztosítani; a peres eljárások dokumentumai között található orvosi szakvélemények rögzítettek, hogy az állapota végleges és javulás abban nem várható; ezen információk birtokában kellett felépítenie az életét, és az állapotfenntartáshoz szükséges kezeléseket, gyógyszereket stb. kellett ehhez a jövedelemhez igazítania. Az által viszont, hogy 2006-ban a végrehajtó hatalom egyoldalú döntésével elvonta a bíróság által megállapított és a jogalkotó által évente emelni rendelt bevétele egy részét, majd a bírósági eljárás eredményeképpen ismételten csökkentették azt, ezzel a testi és lelki egészséghez való joga sérelme is bekövetkezett, mivel az annak fenntartásához biztosított ellátási összeget csökkentve az egészségi állapota szinten tartásához szükséges bevétele egy részét elvonták.
- [9] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmét illetően az indítványozó utal arra, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó, a járadék leszállítására irányuló pert megelőzően egy másik, a járadék megállapítására irányuló korábbi eljárás kilenc évig tartott, a járadék leszállítására irányuló per pedig állítása szerint 2017. február 15-én kezdődött; mindezt nem lehet észszerű határidőn belül intézésnek tekinteni. Továbbá, a panasz szerint, az 1997-es eljárás óta folyamatosan kárt okoz a Magyar Állam, a már elvont nyugdíj mellett pszichésen nyomás alatt tartva az indítványozót.
- [10] Az indítvány szerint „[a] panasszal érintett perben a törvény előtti jogegyenlőség szóba sem jöhetett. A fűróberendezésnél végzett munka kordedvezményes munkakör, mely szerzett jog, és nem lehetőség, mint ahogy azt a Magyar Államkincstár állította és a bíróság a törvénnyel ellentétben az óhajának megfelelően a törvényt felülírta.” Hivatkozott arra, hogy mindvégig szintén a fűróberendezésnél kordedvezményes munkakörben dolgozott, és ebben a munkakörben érte az üzemi baleset is, kizárólag az elszenvedett súlyos üzemi baleset akadályozta meg a további, fűróberendezésnél lévő munkakör folytatásában. Állította, hogy a bíróság előtt álláspontját nem fejthette ki, előterjesztett bizonyítékait a bíróság hatálytalannak minősítette. Állította, hogy az érintett bíróságok figyelmen kívül hagyják a törvényeket, általános jogértelmezést, ha a peres fél a Magyar Állam.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [12] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [13] Az indítványozó a sérelmezett ítélettel zárult ügyben alperes volt, számára a jogerős ítélet hátrányos döntésként értékelhető, és a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A természetes személy ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [14] Az indítványozó a panaszt a Kúria Mfv.X.10.077/2020/4. számú, az indítványozó jogi képviselőjének 2020. december 1-jén kézbesített ítéletével szemben terjesztette elő, jogi képviselője útján. Az indítványozó a 2021. január 31-én keltezett alkotmányjogi panaszát közvetlenül az Alkotmánybíróságnak címezve nyújtotta be és adta postára 2021. február 1-jén, hétfőn (vagyis a kézbesítést követő 62. napon), és az február 5-én érkezett meg az Alkotmánybírósághoz. A határidő utolsó napja, január 30-a szombat volt, amely munkaszüneti nap, ezért – az Ügyrend 28. § (2) bekezdése második mondatára figyelemmel – a panaszt határidőben nyújtották be.
- [15] 2.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek formálisan eleget tesz, mert – részben indokolás mellett – megjelöli azokat az alapvető jogokat, amelyeknek a sérelmét állítja. Ugyanakkor Alaptörvény C) cikkének a sérelmére alkotmányjogi panaszban nem lehet hivatkozni, ezért a panasz indokolásának ezzel részével az Alkotmánybíróság érdemben nem foglalkozhatott. Hasonlóan: a panasznak az Alaptörvény M) cikkére, R) cikkére utalása is, a panaszban foglaltak alapján, kívül esik az Alaptörvényben biztosított jogok körén.
- [16] 2.2. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]] Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény XIII. cikkét (tulajdonhoz való jog), XXIV. cikk (1) bekezdését (tisztességes hatósági eljáráshoz való jog), a XV. cikk (1)–(2) bekezdését (törvény előtti egyenlőség elve), XX. cikkét, (egészséghez való jog) XXIV. cikkét (tisztességes hatósági eljáráshoz való jog) és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot illetően eleget tesz. Ugyanakkor az alkotmányjogi panaszban az a része, amely az Alaptörvény XIX. cikkére, XII. cikkére, II. cikkére, V. cikkére hivatkozik, kellő alkotmányjogi indokolás hiányában, nem felel meg a határozottság követelményének.
- [17] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálat az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [18] Az indítványozó a támadott ítéletekkel kapcsolatban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált jogai sérelmét mindenek előtt a perbeli észrevételeinek, indítványainak, bizonyítékainak nem megfelelő vizsgálata, figyelmen kívül hagyása, a bizonyítás módja és módszere miatt kérte megállapítani, hivatkozva arra, hogy a bíróság az indokolási kötelezettségének nem tett eleget és egyoldalúan a felperes javára döntött, ami sérti a törvény előtti egyenlőséget az önkényes volta miatt és a tulajdonhoz való jogot, mert az egyszer már megállapított járadékot a bíróság utóbb megváltoztatta az indítványozó hátrányára.
- [19] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntések alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntés ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírói döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott [3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]]. Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra, hogy „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panaszban. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]” [Ld. először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]

- [20] A bíróságok indokolási kötelezettsége a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}.
- [21] A bíróságok mindhárom fokon az ügy lényegét tekintve egybehangzó ítéletet hoztak (a törvényszék az első fokon eljáró bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy meghatározta az esedékes járandóság megfizetésének határnapját; a Kúria a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta). A bíróságok részletesen foglalkoztak az elévülési kifogással, a járadék megváltoztatása jogalapjával és összecszerűségével, a nyugdíjkorhatárral, ennek betöltése jelentőségével, a bizonyítási kötelezettséggel és teherrel, hivatkoztak a döntéseket megalapozó jogszabályokra, a bírói gyakorlatra. A panaszban foglaltak alapján nincs kellő következtetési alap annak megállapítására, hogy a bíróságok az alperesnek az ügy lényegei részeire vonatkozó állításait, a keresettel szemben előterjesztett védekezéseit nem vizsgálták volna meg, vagy arról a határozatokban ne adtak volna számot. Nincs alap a panaszban foglaltak alapján annak megállapítására sem, hogy a járadék leszállítására irányuló konkrét eljárásban az Abtv. 29. §-ában foglalt feltétel valamelyikének a teljesülése a tulajdonhoz való joggal, a törvény előtti egyenlőséggel vagy az egészséghez való joggal kapcsolatban felmerülne.
- [22] Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét ügyben az alkotmányjogi panasz nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná.
- [23] 4. Ezért a panasz nem tett eleget az Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, így azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. július 12.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/243/2021.

